

Ashab-ı Suffe hakkında bilgi verir misiniz? Ayrıca Üstad'ın buna benzer bir uygulama ile talebelerine belirli miktar nafaka vererek, bu uygulamayı zamanımıza nasıl taşıdığını açıklar mısınız?

Ashab-ı suffe: Hz. Peygamber (s.a.s.)'in mescidine bitişik sofada barınan ve İslâmî tedrisatla meşgul olan sahabilere denir.

Suffe, eski evlerdeki seki, sed gibi yüksekçe eyvan demektir. Dilimizde buna sofa da denir. İslâm tarihinde "suffe" denilince, Hz. Peygamber (s.a.s.)'in Medine'deki mescidinin bitişiğindeki bu isimle anılan yer anlaşılır. Burada barınan sahabîlere de "**ashab-ı suffe**" veya "**ehl-i suffe**" denir.(1)

Ashab-ı Suffe hayatlarını Peygamber (asv) medresesinden ilim ve irfan tahsil etmeye adanmış seçkin kimselerdir. Bunlar daima Mescid-i Nebevî'de bulunurlar, kendilerini ilim ve ibadete verirler, hep oruçlu olurlar, Kur'an tahsil ederler, Hz. Peygamber (asv)'in vaz ve irşâdını dinlerler, onunla beraber savaflara iştirak ederlerdi. Onların geçimleriyle bizzat Hz. Peygamber (asv) ilgilenir ve ashabın zenginlerini de onlara yardım etmeye teşvik ederdi.

Ashab-ı suffe ictimaî, siyasî ve askerî nedenlerle Medine döneminde ortaya çıkmıştır. Kavim ve kabileleri arasında İslâm'ı yaşama imkânı bulamayıp gerek Hz. Peygamber (s.a.s.)'le beraber Mekke'den ve gerekse muhtelif yerlerden Medine'ye hicret eden fakir, yeri yurdu olmayan kimseler burada barınırlardı. **İslâmiyet'te ilk yatılı medrese burası olmuştur.** Bundan sonra buranın durumu örnek alınarak İslâm aleminde medreseler hep camilerin etrafına yapılmıştır. (2)

Suffede sadece, kimsesiz sahabîler değil, zaman zaman, Sevgili Peygamberimizi (asv) görmek için gelen ve kalacak başka bir yeri olmayan misafirler de kalıyordu. Bunun yanında, evlenip ev bark sahibi olanlar da Suffe'den ayrılıyordu. Bunun için, Ehli Suffe'nin sayısı daima aynı kalmamıştır. Kaynakların bildirdiğine göre Suffeliler'in sayısı;10-30-70-90-400 arasında değişmektedir. Bu rakamlar da, sayılarının zaman zaman değiştiğini göstermektedir.

Peygamberimiz (asv) Suffe ehlinin sadece maişetiyle değil, ibadet ve ilim hayatıyla da yakından ilgileniyordu. Şu hadise bunu göstermektedir:

"Bir gün Resulullah (s.a.s.) evinden çıkarak mescide girdi. Mescidde iki halk ile karşılaştı. Bunlardan biri Kur'an okuyor ve Allah'a dua ediyor, diğeri ise ilim öğreniyor ve öğretiyordu. Bunları görünce "İkisi de hayır işliyorlar. Bunlar Kur'an okuyor ve Allah'a dua ediyorlar. Allah, dilerse verir, dilerse vermez. Ama şunlar, ilim

---

öğreniyor ve öğretiyorlar. Şüphesiz ben bir muallim (öğretmen) olarak gönderildim." buyurdu ve ilimle meşgul olanların yanına oturdu."(3)

Bu iki topluluk da Ehli Suffe'den idi. Çünkü onlar, gündüzleri mescidde ilim ve ibadetle meşgul olur, Suffe'yi yatakhane ve ilmî müzakere yeri olarak kullanırlardı.(4) İlimle meşgul olan Suffe ehline başta Kur'an-ı Kerîm olmak üzere; yazı, hadisler, çeşitli dînî bilgiler öğretiliyordu. Öğretmenleri ise; başta sevgili Peygamberimiz (asv) olmak üzere, Abdullah b. Mes'ud, Übey b. Ka'b, Muaz b. Cebel, Ebu'd-Derdâ, Ubâde b. es-Sâmit gibi bilgin sahabîler idi. Ehli Suffe ilme son derece düşküdü. Dünyevî meşgaleleri de olmadığı için zamanlarının çoğunu, ilmî müzakerelere ve Peygamberimiz (asv) ile beraber olmaya verebiliyorlardı. Belki de Peygamberimiz (asv), böyle bir imkânın doğması için onların ihtiyaçlarını gidermeye bu kadar ihtimam göstermiştir.

Risale-i Nur dairesindeki vakıflık müessesesi, Ashab-ı Suffeye benzer. Risale-i Nur'a hizmet etmek isteyen vakıf bir kardeş; evlenmek, maişet, dünyevi meşgaleler gibi şeylerden uzak durur, onların maişet ve sair ihtiyaçlarını ise cemaat karşılar. Bu yönleri ile; Ashab-ı Suffeye çok benzer, zaten meşruiyetini de oradan alır. Üstad vasiyet olarak; Risale-i Nur'un telif gelirlerinin bir kısmını, bu hizmet ehli vakıf kardeşlerin maişeti için tahsis etmiştir.

Dipnotlar:

(1) bk. Tecrîd-i Sarih Tercümesi, VII, 46

(2) bk. Elmalılı M. Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili, II, 940

(3) bk. Dârimî, İbni Mâce

(4) bk. Ebû Dâvud, Büyû', 36